

стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища в Дніпропетровській області на декілька наступних років.

Адже в умовах сучасного виробництва окремі заходи щодо поліпшення умов праці, для попередження травматизму є неефективними. Тому здійснення їх повинно проходити комплексно, створюючи в загальній системі управління виробництвом підсистему управління безпекою праці, спрямованої на збереження здоров'я та працездатності людини.

Література:

1. Есипенко А. С. Дослідження динаміки змін і тенденцій стану умов та безпеки праці в Україні / А. С. Есипенко, Т. Н. Таїрова // Проблеми охорони праці в Україні. – Вип. 21. – К.: ННДІПБОП, 2011. – С. 111-118.

2. Ізуїта П. О. Основні напрями удосконалення правового регулювання охорони праці в умовах ринкової економіки / П. Ізуїта // Юридичний вісник Причорномор'я. – 2011. – № 1(1). – С. 255-267.

3. Про охорону праці: Закон України від 14.10.1992. № 2694 зі змінами // [Ресурс доступу] <http://zakon4.rada.gov.ua>

4. Збірник систематизованого законодавства. Витрати на охорону праці. – № 3. – 2008. – С. 17-32.

АНАЛІЗ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

ЯРОЩУК О. В.

кандидат економічних наук,

доцент кафедри аудиту, ревізії та аналізу

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль, Україна

Вибір ефективних методів захисту бізнесу повинен базуватися на вивченні недоліків в системі управління та фінансово-господарської діяльності.

Для здійснення даної процедури звичайно використовують послуги високопрофесійних консалтингових компаній, що мають в своєму складі аудиторів, фінансових аналітиків, юристів, бізнес-технологів. Саме в результаті спільної роботи такої групи фахівців можна сформулювати реальне уявлення про фінансовий стан підприємства та його перспективи. За наслідками дослідження формується звіт і висновок експертів, який і допомагає створити адекватну систему захисту.

Ініціаторами проведення аналізу можуть бути як акціонери чи менеджмент компанії, так і сторонні зацікавлені особи, в якості яких, як правило, виступають інвестори, які бажають придбати цінні папери компанії або частку в статутному фонді. Акціонери можуть вимагати проведення аналізу для розробки механізму захисту від ворожого поглинання чи підготовці випуску цінних паперів.

Головною метою аналізу формування для акціонерів повного уявлення:

– про реальний фінансовий стан об'єкту інвестування;

- про всі ризики, які можуть значно погіршити фінансовий стан об'єкту інвестування;
- про ринкову вартість акцій об'єкту інвестування.

Мета проведення аналізу визначає коло питань, відповіді на які необхідно отримати, напрями перевірки, обсяг, аналізований період і ступінь детальності (рівень істотності операцій, що підлягають дослідженню).

Спроби сформулювати «стандартний план» для проведення дослідження можна порівняти з підготовкою «типового висновку» на всі випадки життя, тому для кожного суб'єкту господарювання методика організації перевірки є строго індивідуальна. Досліджуваному етапу перевірки передуює співбесіда із персоналом компанії щодо найважливіших аспектів організації та діяльності компанії, в ході якої і визначаються напрямки проведення аналізу.

1. Аналіз організаційно-правових документів

На цьому етапі експерти визначають: наявність в підприємства реєстраційних документів; відображення в реєстраційних документах всіх змін, що підлягають обов'язковій державній реєстрації (зміна місцезнаходження, керівника, організаційно-правової форми і т. д.); відповідність організаційно-правової форми підприємства, форми та змісту статуту й установчого договору вимогам чинного законодавства; відповідність галузевих кодів підприємства, а також видів діяльності передбачених статутом підприємства, стратегічним із цілями суб'єкта господарювання; склад акціонерів (засновників) з метою виявлення: частки держави в статутному фонді підприємства (у тому числі й опосередкованій); частки нерезидентів в статутному фонді підприємства (у тому числі й опосередкованій); виявлення угруповань акціонерів (засновників) і фактичного розподілу голосів (у тому числі і через представництво інтересів акціонерів); впливи менеджерів компанії на процес ухвалення рішень на зборах акціонерів (засновників) як через пряме й опосередковане володіння акціями (частками, паями) так і через представництво інтересів інших акціонерів (засновників) на зборах акціонерів (засновників); історію консолідації (розпорошеність) пакетів акцій (часток, паїв); наявність належним чином оформленої участі нерезидентів (легалізований пакет документів, що складається з сертифіката інкорпорації, рішення уповноваженого органу про придбання акцій, довіреності уповноваженої особи); повноваження органів управління і відповідність їх статусу, прав і обов'язків вимогам чинного законодавства.

2. Аналіз організаційної структури та органів управління компанією.

На даному етапі фахівці визначають: відповідність порядку формування органів управління вимогам чинного законодавства; визначення групи осіб, що здійснюють визначальний (у тому числі й істотний) вплив на операційну діяльність підприємства і на управління ним в перервах між зборами акціонерів (засновників); відповідність рішень, прийнятих виконавчим органом (правлінням, дирекцією), наглядовою радою, зборами акціонерів (засновників) вимогам чинного законодавства; відповідність рішень, прийнятих виконавчим органом (правлінням, дирекцією), наглядовою радою інтересам акціонерного товариства та всіх акціонерів; ступінь контролю з боку ревізійної комісії над виконавчим органом в інформуванні акціонерів (наглядова рада) про реальний

фінансовий стан підприємства та зміст окремих господарських операцій, що здійснили (або здатних чинити) істотний вплив на вартість акцій (часток, паїв).

3. Аналіз кадрового забезпечення підприємства.

На цьому етапі дослідження вивчається: кадровий ресурс підприємства; рівень фактичної заробітної плати та систему оплати праці; якість системи управління підприємством; права й обов'язки менеджерів відносно підприємства; політику підприємства (власників) щодо найму персоналу, політику в сфері підвищення кваліфікації.

4. Експрес-аналіз фінансового стану та окремих корпоративних моментів по підприємствах, інвестиції в які враховуються за методом участі в капіталі.

По підприємствах, в які здійснені інвестиції аналізованим суб'єктом господарювання, (в даному контексті – дочірньому підприємству), експерти визначають: легітимність здійснення даних інвестицій з погляду чинного законодавства; легітимність здійснення даних інвестицій з погляду внутрішніх нормативних документів підприємства (у тому числі й установчих документів); наявність документів, що свідчать про державну реєстрацію дочірнього підприємства; відображення в реєстраційних документах дочірнього підприємства всіх змін, що підлягають обов'язковій державній реєстрації (зміна місцезнаходження, керівника, організаційно-правової форми і т. д.); відповідність організаційно-правової форми, форми і змісту статуту та установчого договору дочірнього підприємства вимогам чинного законодавства; склад акціонерів (засновників) дочірнього підприємства з метою виявлення: частки підприємства в статутному фонді; частки держави в статутному фонді підприємства (у тому числі й опосередкованої); частки нерезидентів в статутному фонді підприємства (у тому числі й опосередкованої)»; виявлення угруповань акціонерів (засновників) і фактичного розподілу голосів (у тому числі і через представництво інтересів акціонерів); впливи менеджерів компанії на процес ухвалення рішень на зборах акціонерів (засновників) як через пряме й опосередковане володіння акціями (частками, паями), так і через представництво інтересів інших акціонерів (засновників) на зборах акціонерів (засновників); повноваження органів управління дочірнього підприємства та відповідність їх статусу, прав і обов'язків вимогам чинного законодавства; поточний фінансовий стан дочірнього підприємства та його капіталізацію.

5. Аналіз інвестицій в цінні папери (за винятком векселів) і корпоративні права (які не враховуються за методом участі в капіталі).

На цьому етапі експерти визначають: легітимність здійснення даних інвестицій; поточну ринкову вартість даних інвестицій.

6. Аналіз фінансової і податкової звітності (за останні 3 роки).

При дослідженні звітності експерти визначають: облікову політику підприємства та відповідність її національним стандартам бухгалтерського обліку; існуючі податкові зобов'язання підприємства (за вже виставлені податковим повідомленням); розповсюдження податкової застави на активи підприємства; можливі податкові зобов'язання підприємства (в результаті помилок допущених підприємством в податковому обліку окремих господарських операцій); достовірність відображення господарських операцій

підприємства в реєстрах бухгалтерського обліку і, як результат, достовірність наданої фінансової звітності. При цьому не аналізується відображення господарських операцій, грошовий еквівалент яких не досяг порогу значущості інформації. Поріг значущості інформації по господарських операціях визначається керівником групи консультантів за узгодженням із замовником.

7. Аналіз документів по земельній ділянці, на якій розміщене майно суб'єкта господарювання.

Експерти визначають: наявність в підприємства документів, встановлених чинним законодавством, для отримання права користування (оренди, власності) земельною ділянкою, на якій розміщено дане підприємство; розміри та контури земельної ділянки, що знаходиться в підприємства на правах користування (оренди, власності); розміри та періодичність належних сплаті платежів, пов'язаних із земельною ділянкою (податок на землю, орендна ставка).

Крім зазначених розділів експерти проводять дослідження наступних аспектів:

1. Аналіз основних засобів.
2. Аналіз нематеріальних активів.
3. Аналіз оборотних активів.
4. Аналіз боргових зобов'язань.
5. Аналіз забалансових зобов'язань і вимог (протягом останніх 3-х років).
6. Аналіз страхової політики.
7. Аналіз ліцензій і дозволів.
8. Аналіз судових і арбітражних справ.
9. Аналіз акцій і облігацій підприємства.
10. Аналіз виробництва і реалізації продукції, робіт і послуг.

За результатами проведеного дослідження аналітик формує звіт, що відображає потенційно слабкі ділянки, через які можуть бути зроблені спроби агресором для перехоплення системи контролю.

Наведені вище положення свідчать, що аналітичне вивчення системи захисту підприємства є важливою ланкою в побудові превентивної системи заходів щодо захисту компанії від ворожих поглинань. Проведення досліджень за пропонованою вище схемою дає можливість зрозуміти всі аспекти діяльності фірми та рівень захищеності корпоративного контролю в руках керівництва.